

"ואתחנן אל ה'"

כתוב במדרש שמשה רבנו עליו השלום התפלל תקט"ו תפלות כמניין ואתחנן, לכאורה למה משה רבנו התפלל כל כך הרבה תפילות? אלא משה רבנו ראה שיבוא עת צרה וחשכות על העולם שאומות העולם לא יניחו לישראל לקים תורה ומצוות, ועם כל הצרות מי יוכל לחשוב באותה העת על תפילה, על כן התפלל משה רבנו 'ואתחנן אל ה' בעת ההיא' - על אותה עת, 'לאמר ה' אלוקים' - כשתבוא מדת הדין, התפלל משה רבנו עליו השלום עבורם תפלה אחר תפלה שהשם יתברך יעזרם בעת צרה.

הרה"ק רבי מנחם מנדל מסטריקוב

אנקוד'ה

"לא תחמוד אשת רעך וגו' שורו וחמורו וכל אשר לרעך"

לכאורה היה צריך להיות כתוב "לא תחמוד את כל אשר

לרעך"? למה התורה מפרטת שורו חמורו וכו'? אלא התורה

באה ללמד אותנו - מה אתה חושב - אתה תחמוד רק את אשת

רעך ואת כל הדברים הטובים שלו, אומרת התורה אם אתה

רוצה קח את כל החבילה כולל את כל הצרות "וכל אשר

לרעך", וכמו כן כתוב "הווי דן את כל האדם לכף זכות"

לכאורה למה לא רשום "הווי דן את האדם לכף זכות"? מה

זה "כל"? אלא התשובה היא "הווי דן את כל האדם" - כולל

את כל הצרות שלו ואת החיים שלו ולא רק את המעשה עצמו.

צדיקים

"ואתם הדבקים בד' אלקיכם חיים כלכם היום"

כתוב כי מאתיים וארבעים ושמונה המילים שבקריאת שמע, נותנות כח חיים ברמ"ח (רמ"ח גימ' 248) אבריו של האדם. אולם, בשלוש הפרשיות של קריאת שמע יש רק 247 מילים, אך המילה "אמת" שאנו אומרים אותה יחד עם יד' אלוקים אמת', היא המשלימה את המנין רמ"ח. וזה מה שמרמוז כאן הכתוב "ואתם הדבקים בד' אלוקים" אם תדביקו את המלה "אמת" - אותיות 'אתם' לד' אלוקים", ותאמרו את כל זה יחד בסוף קריאת שמע, כי אז תזכו ל'חיים כולכם היום" - שתשפיעו כח חיים על כל רמ"ח אבריים, כך שכל עצמכם תהיו מלאי חיות.

דגל מחנה אפרים

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

"אנכי עמד בין ה' וביניכם"

האנכיות שלך היא זאת שעומדת בינך לבין ה', כל עוד יש "אני" בתמונה - אי אפשר להתקרב לה'.

המגיד מזלוטשוב

"לא תעשה לך פסל כל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר

בארץ מתחת"

הפסוק הזה מדבר על הצבועים שעושים את עצמם צדיקים אשר משוטטים בעולמות העליונים או שעושים עצמם כאילו ענווים הם ואינם רודפים אחר הכבוד וכדומה וזה מה שכתוב "לא תעשה לך פסל כל תמונה" - שזה צביעות - "אשר בשמים ממעל" - שמחזיק עצמו בעולמות העליונים "ואשר בארץ מתחת" - או שעושה עצמו עניו כארץ.

דברי ישראל

"ואתחנן"

רבי אלחנן וסרמן היה פעם עם רבי אהרון מבעלזא במרחצאות בבית הבראה וביקשו שיגיד דבר תורה שהוא לא חסידי וגם לא ההפך רק פשט ואמר לו כך: כתוב שהקב"ה בונה את בית המקדש השלישי בשמים עם ה"מחנה" שלו, הקיר הראשון הקב"ה בנה "מחנה" גימט' 103, אברהם אבינו בנה את הקיר השני הוא קרא למקום "הר" גימט' 206 (עם הכולל) יצחק אבינו בנה את הקיר השלישי "ויצא יצחק לשוח בשדה" "שדה" גימטרייה 309 (3*103) יעקב בנה את הקיר הרביעי "אין זה כי אם בית אלוקים" "בית" גימ' 412 ומשה רבנו בנה את החלק החמישי את הגג שכתוב "ואתחנן" גימט' 515 (5*103).

ר' אהרון מבעלזא

"כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלוקיני

בכל קראנו אליו"

אדם המבקש דבר מחברו פעם אחד - הוא יתן לו, אבל אם יבוא פעם אחר פעם לא ישמע לו ולא יתן לו, אבל אנחנו מתפללים הרבה פעמים בכל יום ומרבים בבקשות שונות וה' שומע תפלתינו, וזה מה שכתוב בפסוק "מי גוי גדול... כה' אלקינו בכל קראנו אליו" שאנו מתפללים ומבקשים ממנו שוב ושוב ובכל פעם הוא עדיין קרוב אלינו ושומע את תפילתינו ברחמים.

כתב סופר

משה ביקש מהקב"ה לראות את הארץ, אמר לו ה' "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה" מה זה "הדבר הזה" איזה דבר? אלא כתוב שכשמשה עלה לשמיים, המלאכים לא רצו לתת לו את התורה אמר לו הקב"ה תחזיר להם תשובה, אמר להם כלום יצר הרע יש בכם וכו' ואז המלאכים התפייסו וכל מלאך העניק למשה מתנה, אחד המתנות שקיבל היה שכל פעם שהוא יגיד פעמיים "נא" הוא ייושע, לכן אצל מרים אמר פעמיים נא "קל נא רפא נא לה" וכאן התחיל להגיד "אעברה נא" - אמר לו הקב"ה שלא יוסיף להגיד עוד נא כי אז יצטרך לקבל תפילותיו.

חנוכת התורה

שבת נחמו

במקום אחד בגמרא כתוב שלמלאכים יש 6 כנפיים ובמקום אחר שיש להם 4 כנפיים, אומרת הגמ' שזה מדובר לפני החורבן וזה אחרי החורבן - שהורידו למלאכים את הכנפיים האמצעיות שאיתן הם עפים. על הכנפיים היו כתובות המילים "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" על כל כנף מילה והורידו להם את האמצעיות שהיה כתוב עליהם "כבוד מלכותו" וזה מה שאנו אומרים "גלה כבוד מלכותך" - גלה חזרה את הכנפיים של כבוד מלכותך.

הגאון מווילנא

ידוע הסיפור של קמצא ובר קמצא שהיה עשיר גדול אשר חיתן והזמין את ידידו "קמצא" ובטעות הוזמן שונאו של העשיר "בר קמצא" וכשהגיע לחתונה גירשו וחכמים אשר ישבו שם לא מיחו, ולאחר העלבון שספג, פנה לקיסר הרומאי וסיפר לו שהיהודים מרדו בו וסימן לכך - שישלח קורבן ויראה שלא יקריבוהו, שלח בידו עגל, עשה בו מום, וכשהביאו - חכמים רצו להקריב את הקורבן משום שלום מלכות אך רבי זכריה בן אבקולס טען שאי אפשר להקריב בקדשים קרבן עם מום, ועל זה אמר ר' יוחנן: ענוותנותו של זכריה וגויי החריבה את בית מקדשנו, ונשאלת השאלה באיזה חלק מהסיפור יש ענווה אשר גרם לכל שיחרב ביהמ"ק? אלא כשדנים בסנהדרין בדיני נפשות מתחילים קודם מהדיין הכי קטן כי במידה והגדול יתחיל - אף אחד לא יסתור אותו מפאת כבודו, אבל זכריה שהיה הכי גדול החזיק את עצמו הכי קטן בגלל ענוותנותו וכשהכריזו שהכי קטן יאמר את דברו קם הוא ואמר את דעתו, ולכן ענוותנותו החריבה. כי אף אחד לא רצה לסתור את דבריו.

הגאון מווילנא

כתוב שבית המקדש השלישי יירד בנוי מהשמיים, ולכאורה אחד המצוות זה לבנות את בית המקדש? אלא עונה הרמב"ם שאכן בית המקדש יורד שלם מהשמיים אבל הקדוש ברוך הוא מוריד לנו את זה עם תיקונים להשלים, אומר המהרי"ל דיסקין שזה מה שאנו אומרים "והראנו בבנינו ושמחנו בתיקונו" תראה לנו את הבניה שלו ותשמח אותנו בתיקונו - בתיקונים שנעשה לו.

מהרי"ל דיסקין

אזיס ווארט

כומר אחד שאל את הרשב"א על זה שכתוב בחגי "גדול יהיה כבוד הבית האחרון יותר מן הראשון" ושאל שאם האחרון נשרף מי אומר לכם שיהיה שלישי? השיב לו הרשב"א שאחרון אין הכוונה אחרון אלא מאוחר מן הראשון והראיה הוא שכשמשה הלך לגאול את עם ישראל ממצרים - הקב"ה נתן לו 2 מופתים את הצרעת ואת הנחש וכתוב ש"אם לא ישמעו לקול האות הראשון ישמעו לקול האות האחרון" ואח"כ הרי היו עוד מכות וזה סימן שאחרון הכוונה היא לא אחרון אלא מאוחר מן הראשון וממילא יש לנו תקווה לבית שלישי, על זה מוסיף הגאון מווילנא ור' יעקב מסדיגורא שזה מה שכתוב "והיה לכם הדם לאות על הבתים" שהמכת דם שכתוב אחרי האחרון - יהיה לאות על הבתים - על בתי המקדש. והתוספות יום טוב מוסיף עוד ראייה שכתוב אצל עשיו "ואת לאה וילדיה אחרונים ואת רחל ואת יוסף אחרונים" וכבר כתוב אחרונים אצל לאה אלא אחרונים הכוונה מאוחר מן הראשון.

הגאון מווילנא, ר' יעקב מסדיגורא, תוספות יו"ט

"על שלא בירכו בתורה תחילה"

כתוב בגמרא שהסיבה שנחרבה בית המקדש זה על זה ש"לא בירכו בתורה תחילה" וזלזלו בה, ולכאורה על הבית מקדש הראשון כתוב שנחרב בגלל שעברו על שלושת העבירות הכי חמורות, ועל הבית השני כתוב שנחרב בגלל שנאת חינם, אז מה הכוונה שנחרבה בגלל ש"לא בירכו בתורה תחילה"? אלא עונה האלשיך הקדוש משל למלך שהיה לו כנר ששימח אותו, לימים חטא והיה צריך להורגו אבל לא היה מי שישמח את המלך ולכן השאירו בחיים ולימים כשהפסיק לנגן - כבר לא היה טעם להשאירו בחיים, וכך גם כאן כלל ישראל נתחייבו כליה על העבירות שעשו, אבל כל זמן שלמדו תורה היה לה' נחת רוח אבל ברגע ש"לא בירכו בתורה תחילה" והתחילו לזלזל בתורה הקדושה הביא הקב"ה את החורבן.

אלשיך הקדוש